

Til alle grundskoler
Kopi til kommunerne

Styrelsen for Undervisning og
Kvalitet
Afdelingen for Erhvervsrettet
Uddannelse og Tilskud

Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Tlf.: 33 92 50 00
E-mail: stuk@stukuvvm.dk
www.stukuvvm.dk
CVR-nr.: 29634750
5. april 2019
Sagsnr.:19/05645

Aflæggelse af folkeskolens obligatoriske 9. klasseprøver

Styrelsen skal med nærværende brev understrege vigtigheden af, at alle prøveafholdende skoler har stor opmærksomhed på, at eleverne får aflagt samtlige obligatoriske prøver (det vil sige prøverne i dansk mundtlig, dansk skriftlig, matematik skriftlig, engelsk mundtlig, fællesprøven i fysik/kemi, biologi og geografi samt de to udtræksprøver) i 9. klasse samt prøverne i dansk, matematik og engelsk i 10. klasse, jf. afsnit 1 om konsekvenserne ved manglende aflæggelse af prøverne.

Det følger af folkeskolelovens § 14, stk. 1-3, at elever ved afslutningen på 9. klassetrin skal aflægge folkeskolens afgangseksamen og 9. klasseprøver. Folkeskolens afgangseksamen består af syv obligatoriske prøver. Det vil sige prøverne i dansk mundtlig, dansk skriftlig, matematik skriftlig, engelsk mundtlig, fællesprøven i fysik/kemi, biologi og geografi samt to udtræksprøver.

Til trods for, at 9. klasseprøverne har været obligatoriske siden 2006, viser tal fra Undervisningsministeriet, at der i folkeskolen som helhed i skoleåret 2017/2018 var godt 8 pct. af eleverne, der ikke havde aflagt alle obligatoriske prøver.

1. Aflæggelse af 9. klasseprøver har konsekvenser for optagelse på ungdomsuddannelser

Med de nye adgangsforudsætninger til ungdomsuddannelserne, som træder i kraft i det kommende skoleår 2019/2020, vil bl.a. aflæggelse af alle syv obligatoriske prøver i 9. klasse få betydning for, om eleven opnår retskrav på optagelse på en gymnasial uddannelse eller opfylder adgangskravene til erhvervsuddannelserne. Konsekvensen af manglende prøveaf-læggelse er således, at eleven ikke kan optages direkte på en ungdomsuddannelse efter grundskolen.

Hvis en elev er syg til en af de obligatoriske prøver i 9. klasse, og skolen ikke kan nå at foranstalte sygeprøve inden den 21. juni, skal eleven til en

optagelsesprøve og samtale for at starte på treårig gymnasial uddannelse direkte efter 9. klasse. Tilsvarende gælder også elever, der søger optagelse til en erhvervsuddannelse. Optagelsesprøven kan dog udelades, så eleven kun skal til samtale, hvis eleven har været til prøve i dansk og matematik og opnået 02 i begge fag. Hvis en elev er syg til en af de obligatoriske prøver i 9. klasse og fortsætter i 10. klasse, skal eleven gå til sygeprøve, for at bevare retskravet på optagelse på en treårig gymnasial uddannelse.

2. Fritagelse for aflæggelse af folkeskolens prøver

Skolens leder kan i henhold til § 33 i bekendtgørelse om folkeskolens prøver træffe afgørelse om, at en elev, for hvem prøveaflæggelse ikke skønnes hensigtsmæssig på grund af betydelig funktionsnedsættelse eller utilstrækkelige danskundskaber, kan fritages for at aflægge folkeskolens obligatoriske prøver. Afgørelsen skal træffes på baggrund af en pædagogisk-psykologisk vurdering. Prøvefritagelse skal ske i samråd med forældrene.

Fritagelse for en prøve eller delprøve kan fx ske for følgende elever:

- elever med multiple funktionsnedsættelser uden verbalt sprog
- elever med svære generelle indlæringsvanskeligheder
- elever, der er ankommet til Danmark efter det fyldte 14. år, og som ikke taler eller forstår dansk i et omfang, så deltagelse giver mening.

Fritagelsesbestemmelsen må først anvendes, når alle andre muligheder for prøveaflæggelse har været overvejet. Før en elev fritages for en prøve, skal der forinden være taget stilling til, om eleven vil kunne aflægge prøve på særlige vilkår. Det er ikke muligt at fritage en elev på grund af dårligt standpunkt i et fag eller på grund af manglende fremmøde. Det bemærkes i denne forbindelse, at en elev godt kan bestå folkeskolens afgangseksamen, selvom eleven har fået under 02 i en eller flere af prøverne.

Afgørelsen om fritagelse skal ledsages af en beslutning om, hvordan elevens udbytte af undervisningen på anden vis kan evalueres. Skolens leder skal registrere og opbevare oplysninger om fritagelse for prøveaflæggelse. Registreringen sker på elevniveau med oplysning om årsagen til fritagelse, fra hvilke fag der er sket fritagelse, og hvordan elevens udbytte af undervisningen i stedet skal evalueres.

Elever, der er fritaget for en eller flere af folkeskolens obligatoriske prøver eller delprøver, eller af andre grunde ikke har aflagt alle syv obligatoriske prøver, opfylder ikke adgangskravene om at have aflagt de obligatoriske prøver i 9. klasse eller have bestået folkeskolens afgangseksamen.

3. Fritagelse for undervisning

Folkeskoleloven indeholder ikke en generel hjemmel til at fritage en elev fra et helt fag i folkeskolens *almindelige undervisning*. Der er dog mulighed

for, at elever kan blive fritaget for fagene fransk, tysk og kristendoms-kundskab.

Det fremgår af § 13, stk. 1, i bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, at en elev kan fritages for undervisning i et fag, hvis eleven har usædvanligt store vanskeligheder i faget, således at det ikke skønnes hensigtsmæssigt at give eleven specialundervisning i faget. Dette gælder dog ikke matematik og dansk. Fritagelse kræver forældrenes samtykke.

Hvis en elev er fritaget for undervisning i et fag i 9. klasse i henhold til bekendtgørelse om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, skal eleven ikke aflægge prøve i faget. Hvis en elev er fritaget for undervisning i et fag, som bliver udtrukket til elevens klasse, vil eleven derfor kun skulle aflægge seks obligatoriske prøver. Det betyder samtidig, at eleven ikke kan bestå folkeskolens afgangseksamen, der forudsætter aflæggelse af syv obligatoriske prøver.

4. Vejledning om regler

Styrelsen har udarbejdet forskellige materialer om de nye adgangsforudsætninger. Materialet er tilgængeligt på <https://uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/adgang-og-optagelse> og <https://uvm.dk/erhvervsuddannelser/adgang-og-optagelse>. Der kan ligeledes henvises til <https://www.ug.dk/adgangskrav2019>.

Vejledning om prøve på særlig vilkår og fritagelse kan tilgås på: <https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/tilrettelaeggelse/proeve-paa-saerlige-vilkaar-og-fritagelser>.

Styrelsen henstiller til, at alle skoler viser opmærksomhed over for reglerne, herunder de nye skærpede adgangsforudsætninger. Det er i den forbindelse vigtigt, at skolerne har opmærksomhed på, hvilke konsekvenser det har for eleverne ikke at aflægge alle syv obligatoriske prøver.

5. Frist for indberetning af karakterer til karakterdatabasen er den 21. juni 2019

Alle prøveafholdende skoler skal senest den 21. juni 2019 indberette karakterer for den enkelte elev i de syv obligatoriske prøver (det vil sige de bundne prøver og de to udtræksprøver) i 9. klasse samt i prøverne i dansk, matematik og engelsk i 10. klasse.

Styrelsen skal understrege vigtigheden af, at alle elever indberettes med en status (karakter, fritagelse, udeblivelse eller sygemelding) i alle obligatoriske prøver i 9. klasse – der bør således altid være 10 registreringer for hver elev i 9. klasse. Ligeledes er det vigtigt, at elever i 10. klasse indberettes korrekt. Dette gælder, uanset om eleverne har aflagt alle prøver eller er fritaget, udeblevet eller har været sygemeldte fra alle eller enkelte prøver. Skolerne skal også være opmærksomme på, at elever fra de inter-

ne skoler registreres korrekt. Det bemærkes i denne forbindelse, at Optagelse.dk på baggrund af de indberettede oplysninger beregner, om eleverne har bestået folkeskolen afgangseksamen, og overfører denne oplysning digitalt til elevernes ansøgninger om optagelse på en ungdomsuddannelse.

Det vil være muligt at følge med i indberetningen af prøvekarakterer på <https://uddannelsesstatistik.dk/Pages/karakterindberetning.aspx>. Her vil fremgå overordnede opgørelser over den enkelte skoles indberetning, som så vidt muligt opdateres dagligt i indberetningsperioden. Siden kan ikke tilgås i øjeblikket, men vil være tilgængelig fra ultimo maj.

Er der spørgsmål til dette brev, er I velkomne til at kontakte Camilla Sebelin på mailadressen camilla.sebelin@stukuvvm.dk.

Med venlig hilsen

Birgitte Hansen
Direktør i Styrelsen for Undervisning og Kvalitet